

Baltijas Semkopis.

Apsteļejams:

Redakcijas mājā, Jelgavā, Katotu eelā № 2.
Rihgā: Schillinga, Kapteina un Lugaņa grahmatu-
bobiis un pee kopmāna Verchendorff, piļš. Kalku-eelā
№ 13. Zītās pilšehtās: wišās grahmatu-bobiis.
Uļ lauleem: pee pagasta-waldehm, mahjitateem,
skolotajeem, ic.

4. gads.

Jelgavā, 15. martā.

Maßa:

Ar Peelikumū: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 t.
Beļ Peelituma: par gadu 2 rub. par 1/2 gadu 1 r. 10 t.
Par peesuhstīšanu ar pasta uļ latru eļsemplari, ween'
alga waj ar jeb beļ Peelituma, jamahtā 60 kap. par g.
un 35 kap. par 1/2 g. Sludinajumus peenem wišās
apsteļejamās weetas pret 8 kap. par shtu rindinu.

№ 11.

Lihts ar Baltijas Semkopi ik nedēļas isnahļ Peelitums ar stahsteem un derigu laika-kaweļi;

mahtā 1 rub. par gadu, 50 kap. par pušgadu.

1878.

Nahdītais: No kam ehtahm slapjums gadahs un tā tas nowehrschams. Bie-
neeks martā. Wišemes landtagā. 31. Leijas-Kursemes. Politikas pahrshtats. Da-
schadas sinas: no eefschemehm; wišajunatas sinas. Abildes. Sabshwe un sinats-
niba: Par mešas kopschānu stolas. Uhdens spēhts. Sludinajumi. —

Saimneezibas nodata.

**No kam ehtahm slapjums gadahs un tā tas
nowehrschams?**

(31. Kurf. b. t. beedribas)

G. Mathers. Schis jautajums schirahs diwās dakās: tas war
sihmeteēs a) uļ muhra un b) uļ koka ehtam. Jautatajam laikam
buhš muhra ehtas prahtā bijuschas, jo koka ehfu deht wiņsch laikam
buhstu jautajis: no kam peepe jeb muhra sehnes zetahs? Schis jau-
tajums naw masal swarigs, ne tā wiņsch, bet tas buhš atbildams zītā
reishā — tagad palikim pee muhra ehtahm.

Slapjums muhra ehtās mahtā eeshiwotaju weseļtu un tahdeht
ir toti tauns. Wiswairal grihda un muhri apakščas tahschā ir slapji.
Zehlonis schahdam slapjumam war loti daschads buht. Wispirms tas
zetahs:

I. no slapjas weetas, kur tahda ehka buhweta. Semes slap-
jums jeb mitrums tad speeschahs no apakščas uļ augšču, sinams alasch
wairal, jo slapjaka seme un jo weegliki buhwmaterials slapjumu uļ
augšču wada. Schahdu slapjumu war nowehrsch:

1) kad grihdu pa tahdahm pehdahm pazet augštati ne tā seme ir;
2) kad pehz eespehščānas tahdus, alminus un kalkus pamatam
isleetā, un ahrseenas dara, no zeeta atminā beļ muhra puzes jeb ja
beļ tahs negribetu isstikt, tad tai waijadsetu no zimenta buht;

3) kad pamata muhrus kahdas zelas apakšč grihdas (apakščas
tahschā) aplahj ar plahnahm swina plahritehm waj ari labi beefi
noswehre ar wahritu darwu, kur pikis peeleeekams;

4) kad grihdas apakšču pilda ar šaufu granti, steegeka gabaleem,
stiklu, oglehm un ar zitam šaufahm leetahm, eekam grihdu eeseel. Wis-
labaki esot, kad apakščgrihdu pahrwelk ar wahritu darwu un piki.
Grihdu war ari til augsti pazelt, ka apakščā paleel ruhme preeksch
gaisa zaureschānas; sinams ka tad pamata muhreem apakšč grihdas
buhš ja-eetaisa zaurumi, ka wehisch war zauri wilkt. Daschi gan kuh-
dsahs, ka tad esot aufstas istabas, bet es domaju, ka scho kaunumu it
lehti war nowehrsch, kad dubultu grihdu eetaisa un starpu pilda ar
mahlu, it ka pee greesteem. Apakšč pamatu zaurumi sinams ja-aistaisa,
kad jau aufsts laifs metahs.

II. Ari paschobeķu uhdens (kas no jumta notel) ehtās pa-
mata muhrus daudsfreis padara slapjus, tahdeht jagahdā, ka schis kau-
nūms teel nowehrsch.

III. Tahlat mitruma zehlonis war ari buht muhru buhwmate-
rialā. Dajceem atminceem un steegekeem ir tā ihpāschiba, ka tee ne-
ween toti pamafam schuhst, bet ari mitrumu no gaisa peewelk. Ja to
muhra dakā, kas slapja, bes leeleem puhlineem pa wišam war no jauna
zelt, tad tas ir tas wišu labakais, jo daudsfreis wiši ziti puhlini it ne

kā nepalihds. Bet ja tas naw eespehšams tad slapjas weetas jaišschandē
zam mahahm dselscha krahsnitehm, jeb ar oglehm grahpi, to kur pee-
leel, un tad isšchādetā seena ja-apmet ar wahritu darwas-piki (darwa
ar piki kopā) waj ja-aptaisa ar tahpeles- atmini waj stiklu. Uļ scho
taheta tad nahļ muhra puze waj dehtu schahlejums. Na slapjums naw
wišoi leels; tad peeteel jau laba darwas-pika kahrtā abās muhra pušes,
kur ar schahlejumu apsedf.

IV. Daudsfreis dsihwojamās ehtās slapjums zetahs, tilai zaur to
ween, ka tihra gaisa truhst, tahdeht tahdas ehtas isbewigā brihdi
ruhpiigi jagaisina un tas jau pee ehtas zehschānas eewehrojams. Ne
kad nebuhs jaunās ehtas logus un durwis aistaitit, eekam muhra
puze wehl naw pilnigi isšchuwusi, un ne kad ari jaunā ehtā nebuhs
ahtrati ee-eet, lihts kamehr ta pilnigi jaiša. Schuhščānu toti pawei-
zina stipra kurinaščāna un, ja eekriht, dselscha krahsne waj degoschas
ogles grahpi jeb zītā dselscha traukā, to ne-isschuwuschai seenaļ pee-
leel. Tahdu schādeščānu es ihpāschī ari Rihgā esmu redsejis jau-
nās un prahwās ehtās, kuras beļ nomneeleem ilgi newar turet, ja
negrib wišai leelu skahbi zeest.

Veidjot slapjums rodahs it ihpāschī ari tahdās ehtās,
kur daudj uhdēna un garainu isleetā, ka p. p. wāschuh-
schōs, pirtēs ic. Schē wislabaki leetprahtigs buhwmeistars waj muhr-
neeks sinahs šazit, ka muhru slapjums nowehrschams.

J. Auffmannis. Pagasta mahjas rewideeredams wiņsch daudj,
kahrt eepasinees ar daschdaschadahm ehtahm un atradis, ka slapjums
pee wišahm ehtahm, til muhra tā koka, wiswairal no tam zetahs,
ka pamati (un grihda) pa semu, no kam stipri jafargajahs. Apakšč-
grihda jeb grihdas apakščā ne kad naw japilda ar mitru semi, bet
alasch ar šaufahm leetahm. Dubult-logi slapjumu setnigi nowehrsch.
Leetas, kas garaino, dsihwojamās ehtās naw jatura.

R. Thomsons preekschrunataju isfkaidrojums šanem kopā, no-
bibina jo sinatniški un eewehle aspaltu, ar to muhra slapjas weetas,
kad tahs isšchādetas, ja-apsedf, jo tas uhdēni zauri nelaisch.

Rafaels atsiht muhrus ar tufschahm starpahm, ka tos jauna-
tōs laifōs mehds zelt par to weenigo lihdseki, slapjumu aistawet.
Wiņsch sawā tā buhweta dsihwojamā ehtā (steegeku) pee pamatu muhr-
reem apakšč grihdas esot ari limi spakus lizis, kas ari pa toti deri-
geem israhbijusches.

G. Mathers: Naw jashaubahs, ka muhri ar tufschahm star-
pahm ir tee wisderigatee slapjuma nowehrschēji, bet zeetais jautajums
sihmejahs uļ tahdahm ehtahm, kas tā naw buhweta un ir slapjas.
Spati slapjuma nenotura, bet ahtrati to pee muhra šakrahj, ja seme
slapja. Tahdeht pee R. Iga ehtas, ja tā ar wiseem spēkeem tomehr
šausa, laikam gan buhs šausa jeb tahda seme, kas ilgi nepaleel slapja.

G. Mathers muhra ehfu deht wispahrigi peesleijahs pee aug-
šchejeem isfkaidrojumeem, bet grib ihpāschī runat par koka ehtahm.

Presidents: It no pascha eesahuma jau šazits, ka jautajums
par koka ehtahm schodeen naw isfkaidrojams, tahdeht ka deenas-kahrtiba
to nepeelaisch.

G. M. uļ tam apsolahs, sawus isfkaidrojums par slapjahm
koka ehtahm beedribas organa redakcijai nodot, ar to debates teel slehgt-
tas.

Witenecks martā.

Daišā gadā šai mehnešā widū atgadahs lahdas tīf fīltas deenas, la bites war zaur tihrišchanas-aparata palihdību no fawem netihromeem atfwabinatees. Šhis aparats ne maš naw smah-dejams, jo zaur wiru daišā fāime no zaurēšchanas fehrgas un tam-līhdī ari no droščas nahwes teef iſglahbta. Šahds aparats buhtu maſakais uš iſ 10 fāimehm weens eegahdajams. Šhis tihrišchanas aparats ir no drahtihm taifita kaſtite, kuru ſkreizaurumam preekščā pee ſtropa ahrpušē peeſtiprina. Bites no faules ušmudinatas un tih-ritees gribedamas, leen no ſtropa ahrā un eeleen aparatā, fur taħs tab mehds iſtīhritees. Wehšma, kura ſchinī laikā naw wiš tīf ſīlta, paſkubina taħs, tīlīhdī la iſtīhrijušchahs, ſtropa atpaſak dotees.

Sneegs tagadin jaſaht no dahrja un no ſtropa apfahrtnes aiſ-ſchipelet projam lai eeſtdamais gais uš faule ſpehī labati ap ſtropheem ſīldit. Ja nu peepēchi ſīlta deena atgadahs un ap ſtropheem ſneegs wehl nebuhtu nofušis, tad wiſch ja-aptaifa ar ſemi, ſemes-malkas drumſlahm, waj ari ar ſalmeem ja-apkrahj, lai bites nokriš-damas neſaſtīnkst, bet ſpehī atkal ušjeltees un atpaſak ſtropa eeſtreet. Jan preekšč tihrišchanahs wajjaga, paſteigtees ſtropus iſflauzit, lai bites nenopuhlejahs, nomirušchās ahrā neſdamas. Kur rahdahs meduš pee beigahm, tur wajjaga eelahrt pilnus rahmiſchus (lahres) ar medu. Ja nu rahmiſchu naw, tad ja-ehdina taħdas fāimes, kuraħr truhkums peenahjis ar tezinatu medu waj ar zūkura ſīhrupu. Stropi, kuri pa-ſeemu bija lahdā ihpaſchā weetā glabati, janoleet tagad wiinu wežās weetās dahrjā.

R. Grünhofs.

Wiſpahriga daļa.

Widjemes landtagā,

tas ſawu ſehdeſchānu jau nobeidīšis, ſtarp zītahm leetahm ari landrahts E. fon Dettingen-Jenſel, aprīnka ſuhtnis E. fon Menſenkampff-Puderküll un H. barons Tiefenhausen eeſneeguſchi preekſchlikumu, peh; kura Widjemē buhtu eezeſama jauna aprīnka-ſapulze, pee kuras neween leelgruntneekem, bet ari pagasteem tur ſuhtneem buhtu japeedalahs un jaſpreekch par noboſchānahm, jaezet aprīnka amata-wihri, p. p. brugu-teeſas lozetti ic. Šcho preekſchlikumu landtags beſ it neſahda pahſpreebuma atraidījis. Pret ſchahdu atmeſchānu nu „Rihgas Lapa“ ſawā 55. num. rakſta tā:

„Widjemes landtags ſcho reformas preekſchlikumu praſti atrai-dīdams ir parahdījis, la wiſch neſahdas reformas muhhu ſemes paſchwaldiſchānā netur par wajjadſigahm, ir parahdījis, la wiſch tagadejo lahrtibū, peh; kuras ſpreeſchāna par ſemes leetahm weenigi peenahlahs muſchneezibai un leelgruntneekem, eeſkata par piluigi derigu preekch tagadejeem laikeem, ir parahdījis, la wiſch tagadejo

ſemes paſchwaldibas lahrtibū nodomā un zere uſturet wehl gadu deſ-mitus (war buht ari wehl ilgaki).

Behdigu leezibu dod ſchis landtaga ſpreebums par brihwprah-tigās partijas wahju ſpehku, behdigu leezibu ari par to, zif mai konſerwatiwā partija ſaprot tagadejā laika pagehrēſchānas.

Daiſchlahrt ir iſſazita noſcheloſchāna, la landtags ſawas dari-ſchānas newed atklahti. Ihpāſchi ſchoreiſ tas mums no jauna jano-ſchelo. Buhtu preekch wiſas ſemes derigi ſinat, kaſ tee wihri ir, kaſ minetas reformas preekſchlikumam pretojuſchees, ſinat, uš la wiina war ſawu zeribu liſt, ſinat, kam buhš japateizahs, ja muhhu ſemes paſchwaldibas reformas ſahhs eet pa zitu zeku, ne la pa to agraf uſſahkto.

Brihwprahdigai landtaga partijai tīf wajjag ſtahtees atklahti preekch wiſas ſemes uu wiina redſehs, lahdū leeliſku balſu wairumu wiina atradihš muhhu ſemē wiſas ſauſchu lahrtas, beſ ween warbuht pee leelgruntneekem. Statedamees uš wiſu ſemi wiina warehš ru-naht ar pa wiſam zītadu ſpehku uš weenu un uš otru puſi. Lai brihwprahdigā partija ar ſawu programu nahl droſchi pee gaismas; wiſs, kaſ no ſchis programā jau lihdī ſchim ſinams tizis, apgalwo, la ta atradihš muhhu ſemē wiſpahrigu preekchānu. Lai tee, kaſ pee brihwprahdigās partijas ſkaitahs, to atklahti iſſaka, wiini zaur to doš ſawai partijai ſpehku un drihš manihš, la tee zaur to wiſā ſemē tīf mantojuſchi godu un uſtizibu. Mehš preezajamees, ka mums tagad wiſmaſal ſinami tee wihri, kaſ pīrnee uſſahkchūchi atklahtu zih-niſchānos ar muhhu ſemes attihſtiſchānas pretineekem, kaſ zaur to ir eeſtahjuſchees par brihwprahdigās partijas wadoneem. Wiini ir tee augſchā mineta reformas preekſchlikuma zehleji: landrahts E. fon Dettingen, aprīnka deputats E. fon Menſenkampff un H. barons Tiefenhausen. Kaut wiineem drihš peeweenotos daudš zitu tīf pat go-datu wahrdu!

Mums ſchkeet, la muhhu Baltijas laikrakſti ſchāi leetā ari wa-retu ſawu uſdewumu labati iſpildit ne la tas lihdī ſchim notizis. Muſu-zeſchāna, glehwa apeeſchānahs te pawiſam ir neweetā. Pīr-mais laikrakſtu uſdewums ir, iſſazit eeſiſhwotaju domas un wehle-ſchānahs. Tagad peenahktoš wežahs lahrtibas aſleem aiſſtahwetajeem parahdit to ſtatu, lahdā wiini atſpogulojahs muhhu ſemes eeſiſhwot-aju ažiš. Peenahktoš, taħdus ſpreebums, la mineta reformas preekch-likuma praſtu atraidiſchānu, ſodit peh; wiinu nopelna, lai reiſ tee, kam tas peenahkthahs ſinaht, no tam pahrlēzinajahs, la taħs lihdī ſchim neaiſſtahwetas ſauſchu lahrtas naw wiš jehru bars, kaſ paſtah-wigi beſ apdoma ſtreen wadoni anneem paſak.

„No atkaħpſchānahs preekch landtaga brihwprahdigās partijas ne war buht ne lahdā ruua. Duħſchiga uſbruſchāna, ſawas pro-gramas duħſchiga aiſſtahweſchāna, ir weenigais zehſch, pa kuru ta war uš preekchū tīf, war nahkt pee pahſwara. Katrs patriotiſks laikrakſts, to mehš zeram, teem ſtahwehš blaſus.“

Sadihwe un ſinatniba.

Par meeſas kopſchānu ſkolās.

Kad es pati la taħs grahmatinas ſaraſtitaja, kaſ ar ſcho mirrakſtu laudis laifta, zeem redahju lahdū, ſchahm rindinahm ſawā lapā weetu nowehlet, tad taš noteet ween weenigi ar to noluhlu, daiſchās weetas minetā grahmatā iſſakdroi. Jo, la leelahs, tad Dr. Grünhoffa l. daiſchā teikuma naw pareiſi ſapratis, warbuht tabehf ween, la taš tā bij ſaraſtišs, la to aħtri laſot, ari tā wareja ſaprast, la Dr. Gr. l. to ſapratis.

Bet pīrnis es pee ſtrīdēs leetas ſeros, man paproekschu japeemin maņas grah-matinas apſpreebumi. Neween Latweeſchu laikrakſts, („Mahj. W.“ un „Balt. S.“) bet ari Wahju lapās ſchi grahmatina atraduſ, taħdu nezeretu eewehroſchānu, kura man leelahs buht par leezibu, la mani maſee puhlini naw welīgi bijuſchi, la man ar teem iſbewees taħdu leetu aiſnemt, kaſ uš muhhu jaunās audſes weſelību un lahrtigu audſeſchānu ſatot, jaſop un jaſekmē zif ween ſpehjam. Ne wiš par to, la ſchee māni maſee puhlini eewehroti, bet ihpaſchi par to, la ſchi leeta pee muhhu preſes atraduſ ušmanību un laipnigu ušmeiſchānu, man zeem, iſtīkeem japateizahs, lo es ſchē labpraht daru.

Manu grahmatinu wiſpahrigi par derigu atſīhdams, daiſchās weetas no ſinat-nibas ſtahwolla laipnigi iſſaidrodams, Dr. Gr. l. beidjot V. num. jo ſīhlaſi pahſpreekch ſkolā ſaſtinuſcho behrnu aplojſchānu. Ari wiſch ſpreekch, la lajus ſkolās gan iſſee-dejams, ja ſimos behrnus no weſeleem noſchir un, ja ſkolotajš puhlinu pee teem netaupa. Bet Dr. Gr. l. bihſtahs, la ſkolotajš wahjos kopdams ſawā iſtā amatā

tīſchot ſawets. „Zu ſimibas Dr. Gr. l. turpreti pawiſam beſ aħrtes uſraudības un poliſga nekauj dīedet. Pati to pa daļai par wajjadſigu atſīhdama, jau eſmu pee-minejuſi 13. l. 22. rinda: „Ir wajjadſigs, la dakteris iſ mehneſchus reiſi behrneem ažiš apluhto,“ un taſla, „wiſi behrni, kam ažiš ſimas, deenas grahmatā japeeſihmē un ſkolotajam jaſata, kaſ ar teem darams.“ Tā tad daktera pahraudiſchāna (Con-trole), lahrā mehneſi par wajjadſigu atſīhta. Duħš japectret; jo waj beehſchāi dakte-ram paſcham buhš eeſpehjamš tos 20 tuhſtoſchu Latweeſchu ſ. behrnus aplojot? Muhhu ſkultes walſis daktera fungam no Limbaſcheem lihdī ſkultes drau-dſes ſkolā ir 27 werſes jabrauz (tab turpu un atpaſak 54 werſes). Meiſi par meh-neſi wiſch nahl, — un teecham — wairal naw eeſpehjamš. Kamehr lahrā walſtei naw ſawas ſimnizas, ſawas daktera, tīmehr mums ar leeleem truhlumeem jaſaujahs. Bet waj tabehf rola ja-atrauj, kad pīrnis gadōš arliſ pret zelmeem atburahs? No teorijas ſtahwolla Dr. Gr. l. piina taiſniba, bet diħwē neſpehī neweens ilreiſ iſtūre-tees pilnigi peh; ſinatnibas un teorijas teikumeem un noſajūmeem. Tapat eet ar muhhu laulu ſkolahm. Pilſſehitās dakteru netruhliſt. Saſtinuſchos behrnus noſchir no weſeleem ween jau zaur to, kad teem pawehli mahjā palitt, tur dakteris wiinus iſdeenas war apraudſt. Ne tā uš lauteem, ne tā pee ſemneeku behrneem. Školās lails loti iħi peemehrots, mahjas daudš reiſ wiſai taħtu, un mahjā ne daktera, ne ſahku, ne pratiga kopeja. Zeegt jau neleegſim, la taš ir leelu leelajš truhkums muhhu lauzineeku ſadihwe. Jazere ari, la ar laulu to nowehrihš, la tad ari ſemneeks ſawu weſelību un meeſas lahrtigu kopſchānu jo wairal eewehros un ſpehš eewehrot, ne la taš lihdī ſchim mehds notilt. Bet kamehr mums ar taħdeem truhlumeem un launū-meem jaſaujahs, mums no 2 kaunumeem taš maſakais ja-ſrauga. Peh; manahm domahm daudš weeglaſi ir iſdaroms, kad dakteris ſinamā laikā aiſbrauz uš ſolu, tur

Tik tahtu „Rihgas Vapa.“ Noveens, kas muhsu likumus, bet it ihpafchi tos nofazijumus par nobofchanu isdabifchanu preefch gubernas eefchigahm waijadfibahm, par teefas lozeklu eezelfchanu, par polizejas kopschannu, par skolu waldbibu ec., pasihis un lam ari pasihstams, ka fchee nofazijumi faeetahs ar praktisku dshiw, ar paschwalbifchanas pamateem un ar jaunako laiku waijadfibahm, — ne weens tahds nepechs leegt, ka fchi mineta likumu data nebuht nefafkan ar wispahrigem walfts likumeem, no fureem ari pee mums daschi jaw eewesti (p. p. wispahriga kara-deenesta, pagastu un ziti likumi) un ka tee tadeht gaidit gaida us pahrgrosifchanu likumu-dofchanas zeka. Katrs brihwprahstigs eefihwotajs jeb — ka „R. V.“ faka — „patriots“ ari pilnigi atihis mineto triju fungu brihwprahstibu un labu nodomu un landtagam nebuhs wis pateizigs, ka tas wina preefchlikumus atraidijis, bes ka fazijis tadeht? Domehr mehs neisprotam, pret lam Baltijas laikrafsti lai nezeefch klusu un lai glehwi neisturahs, un lam „landtaga brihwprahstiga“ partija lai duhschigi usbruht un fawu programu lai aistahw? Pret landtagu? It ka tas, tapat ka kuresch katrs fcho gubernu eefihwotajs, nesinatu, ka Baltijas gubernas wisai ilgi wairs newar turetees pehz 1845. gada, kamehr wisai walstij ir jaeet us preefchu pehz, Waldbibas nofazijumeem un pahrlabotas fahrtibas! It ka landtags ari jeb wisnotahk klausitos us awischneekeem un fahktu fchaubitees pa fawu wezo zeku tahtaki eet! Un lai pat wisi weena balsi runatu un schehlotos, — wina wehsturigis paschustureschanahs usdewums zita zeka nepeelaisch. Tadeht pehz muhsu domahm ir nepraktiski, tahda wihse rakstibas pulweri isfchaut, ka „R. Vapa“ doma. Dauds praktiskaki un felmigaki buhs, kad wispirms it rahmi, tomehr ar nepahrspehjamu taisnibu un pahrllezinaschanu usrahdihs tos eemeelus, tadeht ari muhsu gubernas istwihlufchahs pehz laikderigahm pahrwehrrfchanahm us likumu-dofchanas zeka. Tas ir tas wisu derigatais lihdselkis, pee atihifchanas west un garu radit, kas nepretosees pret jauneem eestahdijumeem, ko Walfts waldbiba preefch wisas walfts nodomajusi. Dtrs koti fwarigs jautajums ir tas: kahdahm fchihm pahrwehrrfchanahm waijadsetu buht, lai tahs faeetos ar muhsu buhschanahm un ihpafchahm waijadfibahm. Schis jautajums ir pahrspreeschams, lai mehs un muhsu preefchneeki sinatu, ko mehs wehlejamees, kas pee muhsu ihstas labklahfchanahs waijadfigs. Un kamehr mehs ar fcho jautajumu ne-efam fkaidriba, kamehr mums katrs pahrgrosifchanu preefchlikums, un lai tas ari buhtu Deews sin zif brihwprahstigs, jausluho ka pahrssteigts darbs, ka we-eeenahzees auglis, kas ihstahm un gruntigahm pahrlabofchanahm wehlat war buht par nepahrspehjamu fchkerkli. Ja, mehs efam tanis domas, ka tahdahm pahrlabofchanas drupatahm, kas wehlat waretu par eemeelu deret, pahrlabofchanu no pascheem pamateem nofawet, ar wiseem spehkeem jastahjahs pretim, ja tee no paschas walfts waldbibas nenahk. Muhsu wezo likumu islahpifchana peerahda fkaidri un gaischi, ka fchis teikums dibinajahs us

wisi behrni kopā, un wifus apluhfodams, skolotajam isteiz un parahda, kas jadara, ne ka tad katras majas laites deht skolneelus us mahju suhta, kur wina wezati fawrup dshiwodami teef peespeesti dakteri un fahles meklet, kas wineem alafchin geuhki nahkats un dauds reis pawifam it nebuht naw eespehjamis. Ta tad tahds lasus waj majas azuflmibas deht us mahju aifraidits behrns dauds reis paleet ilgu laitu bes daktera, bes fahlehm, bes kopschanas, bes skolas mahzibas, jebchu skolas laiks wiam tikai pehz nebelahm ir peemehrots. Turpreti tas wifs teef nowehrsis, ja behrnus kola dseede, kur wini drihs atkal mahzeku pulka war eestahtees. Ta eemeela newaru par pilnu atfihit, ka fimneeku kopschana nefaderot ar skolotaja amatu un peenahstum. Itreis ja-eeewehro tahs waijadfibas, kas muhsu apgabala un muhsu laita atronahs, ihpafchi laukos, jeb ka pilsfehntneeki faka: „us femehm.“ kur dauds reis weenam jake-rahš otra amata, lai palihgs nenahk par wehtu. Ta par peem: Behrnu kristifchana ir gan mahzitaja darbs, bet notes brihdi to ilkurisch kristits zilwets war isbarit. Dauds meetas studeereta wihra amata stahw nestudeerets, tadeht, ka studeereta truhst u. t. pr.

Sawa mineta raksta es to paschu esmu fazijusi, ka skolotajam — ja tas til ween griib — ir gan eespehjamis teem behrneem, kas wiam ufizeti, neween par garigu aubsetaju buht, bet ari behrnu meefigai labklahfchanai alafch par usraugu un notes brihdi ari par palihfsetaju palikt. Ko es no skolotaja pagehru, tas ari behrnu wezakeem un katram fainneefam buhtu japrot. Bet muhsu skolmeisteri ir dauds wairaf mahziti un tahdas leetas dauds prahstigaki, ne ka femneeki, un tadeht dakteris wineem dauds ahtraki warehs isfkaidrot un eerahdit, kas katra reifa darams, ne ka mahju fahdim. Bet ja nu ar dakteris buhtu tuwumā, waj tad wifsch ifdeenas fimo behrnu ees apluhlot, waj ar lasus fahlehm fmehejees? waj dakteris ees if pahra deenas azu

peefihwojumeem. Nodibinaschanas pamatus, kas wiszauri ar jaun- laiku prafibahm wairs nefaeetahs, newar pahrlabot zaur to ka fchee pamati fchurp un turp teef islahpiti: ehka jazeht no jauna, — tikai tas ir ihstis lihdselkis. Bet ja mehs til ilgi efam gaidijufchi, tad mehs ari ne-eesim boja tanis maj gaddis, kuri walfts waldbai waijadfigi preefch wispahrigo likumu eewefchanas wisas gubernas. Scho laiku isleetat, augfcham minetos jautajumus (tas ir tadeht un kahda jauna nodibinaschana mums buhtu leetderiga) ispehtijot un ta fahot us to smalkako istahfchot — to mehs turam par Baltijas laik- rafstu fchi laika ihpafchu usdewumu.

Si Leijas-Kursemes.

At kaut eefch muhsu mihlahm draudfeh
Ar zeltos beedribas preefch jaunahm aubfeh
Un wifur behrnu pulzini
Zel taptu kreetni mahziti!

R. R. — n.

Kad ar gara un meefigahm azihm laikrafstos un pateefiga fah- fchu fahfihwe apstatamees us dauds zitahm Kursemes draudfeh, tad no firds waram gan preezatees un lihgfmootees, ka jo deenas jo wai- rat attihstiba, isglihtiba, prohtagaischums, gudriba, f- vrafchana un at- fihfchana muhsu mihka Deewa semite, dahrga tehwijsa pee muhsu mih- kas Latweefchu tautas fchigleem foteem us preefchu eet. Arweenu fchahda un tahda draudse zefahs wairaf skolas ar brangeem, dedsi- geem, derigeem un kreetneem tautas skolotajeem, dseedafchanas, lasifcha- nas, femkopibas un zitahm jaukahm, wehrtigahm, teizamahm beedri- bahm, un eeritehm, kur taudis ar preezigu prahtu un mudribu fchakli ka fludras fkreem fahktu, dshidamees pehz teem jaukumeem, ko zitas attihstitas un garigi apgaismotas tautas jau no fen laikeem bauba. Tik, Deewam fchehl —, muhsu mihkas Leijas-Kursemes Latweefchu draudses wehl faldi fnausch gariga wehrdfibas-meega un fapno no pagahjuscheem tehwehru pahtagas- jeb wehrdfibas-laikem, kas teem wehl no prahta un domahm ne maj neiseet un kas wina afinis ka ee- dshis stahw, negribedami ne ko jaunu, labu, derigu dshiwē eewest few pascheem par gresnumu, godu, flawu un faweem mihkeem pehznah- lameem par labklahfchanas fwehtibu us muhschu. Bet kapehz gan wini fchinis gaismas laikos wehl fnausch weza meega un fapno no pagahjuscheem tumfibas laikem? At tapehz, ka wehl ne weens tos paschu stahrpā nemodina un nepafkubina no wezas wehrgu kuhtribas meega us brihwibas mudribas modribu, fchaklum, tikumu un wifu labumu bes ka fchinis deenas newar buht. Laikrafstus gan daschi tura un dauds fahfchu tos lasa, bet ne ko no teem wehra neleek, nedf ari gaischi ko faprot, maj mahzibas deht. Wina eezelti preefchneeki, iswehleti wadoni, apgaismotaji un tikumu skolotaji negrib fawas ro- kas, fawus fweedrus, ihpafchi fawu apgaismoschanas, sinafchanas un

plaufstinus beizet? Tas darbs tatschu kahdam behrnu usraugam buhs usnemams, lam atkal dakteris buhs par usraugu un padoma dewaju.

Tas ir, ko gribejusi fahit, ko ari fazijusi, kaut ar ziteem wahrdeem. Sinams ka konferenzes darbs — ka jau grahmatinas wirskrafts peerahda — newar buht, „eine wissenschaftliche Abhandlung.“ Tahda raksta es ne gribejusi, ne warejusi fahfkit. Tahds raksts neween par daudf laita aifwemtu, bet ari eetu dascham majaf skolotam pahri par galwu. Konferenzes pahrunafchana waijaga tahdai buht, ka wif, ari nu pat amata eestahjuschees to pilnigi faprot

Sala man wehl japeemin, ka katra kola gan waijadsetu ihpafchas atfchwifchias istabas tahdeem behrneem, kas ar weeglahm un ahtri isdfeedinamahm laitehm fah- mufchi. Zaur to weselee behrni neween labaki issfargatos, bet wahjo kopschana labaki buhtu eespehjama.

Pateef! Dauds paleet wehl, ko wehletees, dauds ko luhgtees jaunu audsi us- fatot. Laufs pats ir gauschi leels, bet maj ir kopeju, maj roku, un wahja daschreis ta faprafchana, bes turas darbs newar isdotees.

Deews lai labo fcho leetu, tautai kreetnus strahdneelus un labprahstigus wal- dineelus gahdadams?

L. fon Freytag-Loringhoven

Stultē febrnari.

fapraščanas garu šaveem meefigeem apafšneefeeem, tautas un tizibas brafšeem, beedreem un lihdszilweeem par labu, godu, jaunumi, greinību, svehtību zilat, plahtit, isleet, puhlet un upuret, bet skatahs un darbojāhs wairaf til tur, kur paššeem branga pefna un naudina rofā nahf lihds ar labahm, weeglahm deenahm. Wuhfu draudšes tadeht ne zil ne eet uš preefšchu, bet šlid pamafam ar weenu atpafat. Derigu paškubinataju, labas preefššihmes, freetim wadonau tahm truhfti. Gaušchi štitti nu noščehlojami! Školās mahzibas pawifam maf set un pateefi wehl ne kahdus - augfas - nenesš, lai gan tautas skolās zaur likumu šen jau atwehletas eezelt un ušfuret. Ar nopuščhanos Jareds, ka daudš behrninu, kas no firds wehletos pagastu skolās ilgati eet un mahzitees ir to wehl, ko skolās-likums pagehr, top atraiditi ruhmu un školotaju truhkuma deht. Ar afarahm daudš pehrn rudeni dewahs no skolahm uš mahjahm, kas wezuma deht netifa peenemti, bet kas knapi hurtus wehl mahzeja til uš tahfeli rafstīt un sawu fattijumu wifzaur nešinaja labi. Paščai brongai aprinka pilšehtas prahwai draudšei truhfti Latweešču basnizas-skolas. Winas nabagato lozekku behrnini ušang gara atlibas tumšibā, paleef leelafa data par eelu wafanfem un nederigeem zilweeem fadsihwē. Katrā gadā ta draudie labu paleclu sumu naudās samet un nošuhā preefšch paganu atgreeschanas, apgaismoščhanas un zitahm wajadšibahm, ka war wimu behrneem frifligas skolās eetaifit un tos tur mahzit, kas gan laba leeta, bet preefšch sawu pašchu behrnu apgaismoščhanas, išghitofchanas jeb skolofchanas it ne grafi nedod. Winas behrni paleef leelafa data bei frifligas Latweešču skolās un mahzibas. Tahdu ir toti daudš. Št gadus fanahf deefgan familiju no semehm uš dšihwi pilšehtā un paleef uš muhšču, bet maf aifet atpafat. Ta sakrahjāhs ar laifu daudš diwehšelišču, kam gan knapi pee meefas, bet jo knapaki pee diwehšeles. Turigafee gan reti dod sawus behrnus elementar- un freišskolās, kur dahrga skolās nauda un bei tam wifas mahzibas Wahzu walodā, bet knapafee nekā pee skolās newar peetift. Pawifam gruhti šchinis dahrgōs laifōs ir tulas-waktneefeeem pee tamoščas un wehl ziteem zitās deenesta weetas, maf noliktas lones deht sawus mihfus behrninus list skolā mahzit. Wini wif ir biletneeku un atstawneku saldati un dšihwo loti knapi un nabadsigi. Wifem teem ir labs behrnu pulzinšč kas jauštur un jamahza. Veelafa data ir Latweešči, kam naw radu un drangu tuwumā waj to pawifam truhfti. Kas no Kreemu tautas un tizibas, tee dod sawā basnizas skolā, bet kur lai Luteri? Waj ta gahdā Latweešču basniza par šaweem mafeem behrneem? Waj ruhpejahs tee, kam dalas gar šaweem basnizas lozekku nabadsigeem nemahziteem mafeem brafšeem? Nabagu skola gan ir Wahzu, bet ne Latweešču walodā un tur ari Latweeščus, kas wahziški nešaprot, pa wifam nepeenem. Ari daudš freetnu, bet ne zil turigu Latweešču behrnu wezaki, ešot draudšes preefšchneefeeem un firšpeles laufskolas komifijas lungeem par šaweem behrnineem luhgušči,* ka ari draudšes mahzitam minejušči, lai eetaifot pilšehtā

lahdu masu Latweešču basnizas skolu, bet lihds šchim bei sekmes. Gahdneefi! luhdsjam, gahdajat mums Latweešču skolu muhfu pilšehtā! Tad nebuhš mums ar afarahm jaschelojāhs, kad tas mums wehl tagad Jareds, ka daudš greešč sawai tantai muguru un sawu gšini nizina, no ka tee zehluščees. Ar nopuščhanos mums te Leijas - Kursemē jasklatahs, ka tee turigafee Latweešču jaunefi un jaunelles, kas Wahzu skolās mahzijuščees, un kam dahču teizamu gara-dahwau netruhfīt, eet plato lepniabas zeku, greešč paš fa weem anihšeem wezafem un tautas brafšeem muguru, toš par mulkeem turedami; kas schaubišeem, ka scheit truhfti ištto mahzibas pamtatu, bet par wifam mahzibas tautas garā!

Titai Wahzu skolās tee wifu mahzibu smehlnišchi un tadeht ar ihgnimu uš sawu nemahzito Latweešču tautu noškatahs, tai ir iwešči palikušči. Tadeht ari lihri kauns aprakstīt, kas zekahs no tam, ka tautai pašchai naw sawu skolu un ta netop freetni mahzita un uš pahrlaboteem preefeem paškubinata. Mahzitam daudš maf kauns no nekahrtibas un negodibas, bet nemahzitam wifš ir weenalga. Kauns aprakstīt tā dahči jauni kaudis pee mums ušwedahs un dšihwo, ka tee weens otu apšmej, išsoba un apgahna. Tizibas un zitu derigu gudribu nizinaščhana braugi aug un ne-eet mafumā. Traki dantšchi svehtdeenās, svehtkōs un zitās deenās frogōs, šchenkōs, ari namōs un mahjās pee mums pa daudš eefatnojufšeem. Wafafchanahs pa naktihm pee meitahm no weenas weetas uš otu klehtis, šchuhndōs un pat ištabās, kur daudšreij pluhščhanahs un wifads grehts noteef, netop no draudšču waldneefeeem jeb preefšchneefeeem aifleepta. Meta dšihra pa-eet, kur naw kahds nejanums notizis. Godigeem tautineem kauns un negods noteef pat tamš weetas, kur top eeluhgti par weefeeem. Dšehrschana, uš mandu kahršču-špehleschanas un ziti niki un daudš dahchadi štiki nemitejahs, bet aug tā niki augoni, tautas- un tawšču fadsihwē. Schehl, pawifam gaušči schehl redjet, tā dahči wezaki neween uš semehm, bet ari pilšehtā sawus dahrgus mihfus behrninus audfina, jau no jaunahm deenahm teem ne tā laba nemahzidami, bet wairaf kaunu ar šlinoščhanu, aplahriškraidifchānu un ziteem netikumeem. Kapehž? Tapehž ka pašchi naw labaki audšinatī un skolās mahziti tā peenahlahs un zaur to ari sawus behrnus labaki nešin audšinat. Behderu un meefu tura par břihwu gan, bet garu wehl moza wehrgu kehdeš. Waj tahdi ir břihwu kaudis? Waj tahda ir břihwu Latweešču tauta? Wehl naw! — Kā tahda tauta war buht laimiga? — Bet wis tas tik daudš nemas nebuhstu un pawifam ištuhktu, kad išwehletee tautas wadoni un preefšchneefi, apgaismotaji un ziti mahzitee darbotos jo zeetati un stingraki nekā lihds šchim un paškubinatu dahchadas jaukas, derigas beedribas un eestahdes zelt un dibinat, puhletos un gahdatu labas mahzibas, godigus preekus, derigus laikatawekfus, grahmatu- un laifrakstu- laifšchanas eemihleschānu un ari dabuščhanu jo lehti un weeglafi. Pat muhfu

*) Mat. 7, 8.

Uhdens špehts.

(St. Skol.-m. I. d. 5. dr. lap.-p. 93.)

Kahds milsu-špehts uhdenam ir, to no tā atšahrtihs, ko tagad štahštichu. Kad luge uš Ameriku braužot tāni juhras pušē atnahf, kur juhra wifdšitata, tad lugeeeki dahšureif tā mehds dariht:

„Panem weenu štīpri aiflorketu un aifšeggetu pudeli, pilnu ar wihnu. Šcho pudeli nolaišč pee gara štīra juhras dibinā. Pehz tahda laifa pudeli atkal ižel ahrā. Bet wai tu nu doma, ka pudelē wehl rohdašs wihns? Kas to dohs! No wihna tur wairš naw ne wehts, bet štāides juhras-uhdens un zits netas.

„Un kā tas notizis? Pudele taf bija juhras dibinā. Tad nu pahr to pudeli tā šatoht bija leels uhdens-štābs. Šchis muhščigs uhdens-štābs ar špeeschānu špeeda to pudeli, kamehr uhdens zaur glahfi bij zauri špeedees un wihnu iššpeedis ahrā. Prohti juhras uhdens daudš smagats, ne tā wihns.

„No šcha lafamā gabala zeen. šaraktitājs išweil tilai weenu mahzibas-teifumu: „Juhras uhdens daudš smagats, ne tā wihns;“ un tas ir pateefšgs. Ari upju un awotu-uhdens ir weeglats par juhras-uhdeni. To war štāidri redset pee luga, kas no upes juhrā eebraukdams augštā pajelāhs. Bet šchē atrodahs wehl otrs mahzibas-teifums, ne mafal eewehrojams par pirmo; proti tas: „Glahše laišč šchidrumus zauri.“ Šchis teifums grībot negrībot ja-atwafina no teem wahrdeem: „Šchis muhščigs uhdens-štābs ar špeeschānu špeeda to pudeli, kamehr uhdens zaur glahfi bij zauri špeedees un wihnu iššpeedis ahrā.“ Šcho teifumu atwafina katrs skolās-behrns un, protams, peenem par pateefšbu. Bet kur nu paleef šcha teifuma pateefšiba, kad skolotājs dabas-mahzibas-štunda štahsta, ka glahše nelaiščot

zauri nešf šchidrumus, nešf gahšas, kuras wehl šchidratas par paššeem šchidrummeem? — Pouillet-a-Müller'a fiftas mahzibas-grahmatā treschās drulas pirmā sehjuma 11. lap. p. (Braunšweig, Bieweg und Sohn, 1847) tā štahw rakstītis: „Für physikalische und chemische Versuche ist es von großer Wichtigkeit, daß das Glas weder Flüssigkeiten noch Gase durchläßt.“ Latwifš: Preefšch fiftšeeem nn kehmiškeem mehginaju-meem tas ir no leela šwara, ka glahše nelaišč zauri nešf šchidrumus, nešf gahšas.“ Un Profesora Dr. H. A. Brettner'a fiftas mahzibas-wadonā (Stuttgart, Albert Heitz, 1875) 7. lap.-p. štahw rakstītis: „aber Glas läßt weder Flüssigkeiten noch Gase durch, ist daher so wichtig für Aufbewahrung der Stoffe.“ Latw.: „bet glahše nelaišč zaur nešf šchidrumus, nešf gahšas, ir tadeht til šwariga preefšch weelu ušglabafchanas.“ — Šchuhnainiba (Porosität) gan teef peeštaitita pee kermenu wispahrigahm ištahšibahm, pehž teorijas gan wifem kermeneem wajjaga buht šchuhnaineem jeb zaurumaineem; tomehr pee dahšeem kermeneem tee zaurumini ir til mafš, ka winds newar eefšpeetes nešf šchidrumu, nešf gahju dakinas. Pee šcheem kermeneem peeder glahše.

Apšinigam skolotajam gan nahšees gruhti, kolās-behrnu preefšchā apwainot zitu skolotaju waj ari lahdu kolās-grahmatu. Bet to lai dara ar tahdu wainu, kuru pašchi beheni atrod dabas-mahzibas štundā? — Pateefšbai jadod wirštola, zilwezigas kuhdas japahrlabo paššeem zilweeem. Tadeht buhtu wehšejams, ka nohtofchā drukā zeen. šaraktitājs šcho gabalu pawifam atneštu. Rugeeeki jau peeštahsta daudš břiwmimu, p. pm. Fenikeešču kuzotaji štahštija, ka aif Hertula pišlareem juhra ešot til beefa, tā putra, needres ešot mafu leelumā, pa kurahm puhši dšihwojot, kuras uškatot zilwels paleelot par atmeni.

A. Tullijs.

pilsetā Latveešči no semehm eebraudami meklē beesi Latveešču grahmatas pirkt, bet grahmatu bodē ne kà nepar dabuht, tadeht ka naw un ja ari atgadāhs tab jaw daudf kapeiku wirs noliktas zenas jamakšā, kas ne weenam pirzejam patihkami nepar buht; tadeht tē gel- detu eetasit pilnigu Latw. grahmatu pahrbotawu, kur bes kawescha- nas wifabas grahmatas waretu dabut pirkt par noliktu zenu. Kad tā buhtu, tab pee mums eetu labaki. — To nelabumu, kas wehl muhsu Leijas-Kursemē un winu draudfēs, ahtraki nelahdā wihfē newarehs masinat, ka ween wispirmat zaur labahm, derigahm, kreetnahm tau- tas skolahm, zaur grahmatu krahjumeem, labahm preelšchimehm un leetberigeem preekeem lauschu šadsihwē. Pirmā lahrta, tā mehš do- majam, ir muhsu pagasta- un zitu walbueeku jeb preełšchneeku usde- wums, par to gahdat mums palihdfigu roku fneegt. Paschi mehš few newaram pee mateem fertees un tā fewi no gara flihtšchanas is- glahbt. Lai muhs iswelf uf faufumu, gan tab mehš paschi eesim!

Kahdi Leij-Kursemneeki.

Redatzijas preełšchmejumš. Šcho muhsu gaischōs papihwa-laidōs knapijt- zamu behdn-weshli is Leijas-Kursemes mehš nebuhtum usnehmuschi, ja ta, wispafrigi nemot, pilnigi nesaftanetu ar muhsu preełšchwojumeem. Teescham knapi tizams, jil dšlā tumšā wehl šnausch semneeki Wentspils, Kulbigas, Aisputes, Grobinas un Leez- pajas apgabalds! Ari muhsu domas ir, ka tē preełšch wifahm leetahm wajaga stolu, t. i. stolu, kas stolas wahrdu pelna, un ja ari tanis apgabalds ispiditu Wisaugstati apstiprinatos stolas-litumus, tab stolu tur netruhtu, kaut jo otram lahrtam weens wehl jo swarigats jautajums is deenas jo wairak šahjāhs wirsū, — tas jautajums: kad Jrlawas skolotaju seminara programa ispidišchana kluhs pahweh- rta un nodibinata, pehz šcho laiku wajadšibahm? Jo ka ta ir pahrdšchwo- juschš un ilgi wairs nepar pastahwet, par to neweens wairs nepar šchaubitees, kas šcho programu pasihst un pahrlēzinajees, kahdā wihfē tas praktiski teel ispidits.

Politikas pahrskats.

G. M. Selgawā, 11. martā. Neween Anglijā, bet ari Au- strijā pufojahs, ka muhsu waldbiba meera-nošazijumus leelwalstihm jau preełšch kongresa šanahšchanas nedob sinat, ja, Anglija tē atrada ma- sakais ahriugu eemeslu, šawu rihkošchanos uf karu aishildinat. Negri- bedama weltigu strihdu zelt, muhsu Waldbiba tab nu San Stefanā no- runatos un 4. (ne 5.) martā no muhsu Keisara apstiprinatos meera- nošazijumus wifahm leelwalstihm dewuši sinat un 9. martā zaur „Waldbibas Wehstneki“ ari šaweem pawalstneekem pašludinajusi. Pehz telegrama, zaur to tee ari mums nahkufchi sinami, šchee meera noš- azijumi štan tā:

Montenegrija, Serbija un Rumenijsa kluht pahstahwi- gas walstis, Bulgarija kluht pazelta par firsta walsti, ar pašch- pahrwaldibu, bet winai jamakšā Turzijai nodoschanas. Bulga- rijā 2 gadi zauri japaleel Kreewu armijai, 50,000 wihru leelai. Dobrudšchu dabū Kreewija preełšch ismainišchanas pret Besara- biju. Asija Kreewija dabū Bajakidi, Ardahanu, Batumi, Karfu un Saganluku. Turzijai ja-aismakšā 310 milj. rubtu kara-šlahdes un ja-aismakšā isdoschanas par šaguhstiteem. Bul- garijas robeschās lihnijsi deentwidus-rihtōs ja-eet no Egejas juhras tuwn gar Adrianopoli uf Melno juhru. Pa Dardaneku un Bospora juhras šchaurumeem brihw braukt karā ne-efošchu walstju andeles kugeem. Bosnijā, Herzegowinā un Turzijas zitās prowinzēs, kas no křistiteem apdšchwotas kluht eewestas zaur zaurim jaunās reformas. Kreewu armijai ja-aifcet is- zitam Turzijas prowinzehm Eiropā 3 mehneschu laikā, is Turku prowinzehm Asijā 6 mehneschu laikā, rehkinot no ta brihšcha, kad meers wisgaligi noslehgtš.

Kā redšams šchee no Waldbibas pušes sinotee meera-nošazijumi no teem jau agraki sinoteem daudf ne-isschērahš. Zaur to, ka muhsu Waldbiba jau tagad, eekam kongress wehl šanahjis, šawu lihgumu ar Turziju wifahm leelwalstihm barijusi sinamu, peerahdahš škadri un gaischi, ka no Kreewijas pušes it ruhpiģi katrs eepšchjams šolis teel šperts, lai zitas walstis nekluhtu kaitinatas un uf karu mudinatas, un šchis šolis it wihur ir koti laipnigi atšihst, ihpašchi Anglijā un Austrijā. Leelwalstis nu paščas warehs ismekletees, par kahdeem jautajumeem winas wehlahš lai kongress špreešč. Tomehr ar to Kreewija wehl ne notahš naw issazijuschš meera ešam, ka leelwalstis zaur kongressu nošpreeštu, kahdi lihgumu nošazijumi lai paliktu špehā, kahdi

atkal lai kluhtu atmești; turpretim wina weenumehr ir un paliks uf ta stahwokka, ko winas gruhti eemantotas teesibas winai nodroschina- juščas, un no šchihm teesibahm wina ne kà nepar atlaist un ari ne- atlaidihs. Bet, kà jau agrak minets, šchis stahwollis ir gluschi zitads, ne kà Anglijas pagehrejumi: šchi pagehr, lai kongress par it wifahm lihgumu punktahm špreeštu un tab wehl ka wina, proti Anglija, wa- retu pretotees, ja kahds špreedums winas politikai buhtu pretim! No- tam redšams, ka Anglija pee labas taisuibas ne kongresa, nedi wina špreedumus pa wifam negrib, un ja tas teescham nesanahktu, ja wehl isšpreeščamās leetas, kas pehz augšchjeem meera-nošazijumeem wehl naw nodibinatas, teescham paliktu ne-isspreeštas un tolabad karšč no jauna iszeltos, tab ta buhs tikai Anglijas maina. Ar ko, kur, kad tahds karšč waretu zeltees, tagad ne buht naw paredšams, jau tadeht nē, ka neweena walstis, bes ween Kreewija un Turzija, lihdi šchim naw issazijusi, ko wina tab gan ihsti grib. Tikai Bahzija šawu politiku ir atklahjusi; wina grib par widutaju buht starp Angliju un Kreewiju, bet ko wina tab darihs, kad tas ne-isdosees, tas sinams atlešs no nahkotnes, no tam, ka tahs zitas walstis isturesees. Tikai winas draud- šiba ar Kreewiju paliks pee wifahm buhšchanahm, kahdas ari nahktu un proti neween aish pateizibas, bet ari aish pašchustureschanahs, jo kad Austrija weenotos ar Angliju, warbuht ari ar Frantscheem, tab Bahzija no kara nepar isbeht, tab winai jazihnahš ar diweem eenaib- neekem (no weenas pušes ar Frantscheem, no otras ar Austreescheem, kureem sinams Bruhšchu Poki peeweenosees) un tē tab wina tikai pee Kreewijas atrod špehzigu kara-beedri, kà lihdi šchim alash, kaut jo- tikai aplinkus. Austrija lihdi šchim naw karu šludinajusi; grafs An- drašchi ir alash par meerigu islihdšinaščchanos bijis: bet wina weeta ne-efot drošcha un kad winšč kriht, tab nahš ta partija pee waldbi- šchanas, kas ar Kreewiju grib karu un kas nepar aismirst kara ar Bruhšcheem 1866. gadā. Waj tab Angteem ne-isdodahš, ar Austriju šabeedrotees, to tagad nepar nošwehrt, bet ne-eespehšjams tas tab it nebuht naw.

Ta pirmā šadurščchanahš starp Angliju un Kreewiju it sehsti war notikt pee Konstantinopoles. Kā sinams Angtu kara-słote ir Marmora juhrā; wini to naw neween aishaukufchi atpakaš, bet ne sen zaur diwi kugeem wehl pawairojusi. Un tomehr winai pagehr, lai Kreewu kara-špehšs no Konstantinopoles tuwnma atkahpjotees, lai tas wihu masakais kahdas 30—40 juhdšes eijot atpakaš! Wa rē kahdi gudri- neeki: šchee warehs it wihu darit, ko ween til grib, un Kreewem buhs jadanjo pehz winu šwilpja! Bet kur to nemši, šarkantihki — lika brufku pagaidit. Naw wairs Krimas-laiki. Tahlaki par šcho leetu prahtot, ne buht naw wehrts — janogaida, ko tuwakā nahkotne atnefihš — un tab ir mehš šaweem lasitajeeem sinofim jaunus noti- fumus. —

Dajchadas šinas.

No eelšchsemehm.

Pee Rihgas pilskēhtas weetneeku zelščchanahm pir- majā klafē ir pirmahs komitejas kandidatu-liste pilnigi uswarejuse. Ir eezelti: kaufmanis Wilhelm Hartmann (ar 133 balsim); kaufmanis Fr. Heinrich Ripp (ar 133 —); kaufmanis Adolf Schneidemann (ar 133 —); seepju fabrikants H. A. Brieger (ar 132 —); kaufmanis Oskar Zalksch (ar 131 —); kaufmanis C. F. Schulz (ar 131 —); kaufmanis Hermann Stieda (ar 131 —); kaufmanis August Wenzendorff (ar 130 —); kaufmanis Hermann Minus (ar 130 —); kauf- manis Adolf Sellmer (ar 126 —); adwokats Joh. Ad. Kröger (ar 117 —); gimnastijas-direk. Gohard Schweder (ar 117 —); muhrneeku meisters J. H. Bartsch (ar 116 —); rahtskungs Emil v. Bötticher (ar 115 —); kolegienrahts Emil v. Klein (ar 115 —); ašefors August v. Knieriem (ar 115 —); kaufmanis Reinhold Pychlau (ar 115 —); rahtskungs August Vertholz (ar 114 —); kaufmanis Karl W. Taube (ar 114 —); rahtskungs Karl Bergengrün (ar 113 —); kaufmanis Joh. Chr. Koch (ar 111 —); adwokats Heinrich Gurgens (ar 108 —); rahtskungs Robert Wilm (ar 92 —); sekretehrs Hermann v. Stein (ar 91 —);

No eezeltem tee pirmee desmit atradahs ari us brijwprah-tigo listes zaur to isklaidrojahs wina leelats balsu flaits. No brijwprah-tigo ihpashceem kandidateem ir dabutas schahdas balsis: architektis J. Baumann 26; kaufmanis J. J. Wislofchew 23; kaufmanis A. M. Kurotschkin 21; adwokats R. Kaluinsch un kaufmanis R. G. Makarow katris 20; kaufmanis R. Thomson 19; kaufmani G. G. Lafschow, N. D. Merkuljew, H. Popow, redaktors G. W. Tscheschichin un nama-ihpashceeks J. K. Zwetkow katris 18, kaufmanis Ch. Bergs, redaktors B. Dihrikis un adwokats J. Einbergs katris 17. Par kontroleereem pee zelschanahm schai klase tika us sapulzes presidenta preeschlikumu ar aklamaziju eezelti tee fungi: Rob. Zalksch, Aug. Steinbach, Florenti Popow un Chr. Berg. Pa wisam balsoja pirmaja klase 138, ta ka tas preesch eezelschanas wajadfigais balsu wairums bij 70. Wisi pirmahs komitejas kandidati jau pee pirmahs balsoschanas dabuja wajadfigo balsu wairumu, ta ka otrejas balsoschanas newajadseja. Kad pahrskatam wisus eezeltos pilsetas weetneekus, tad tee isdalahs schahda wihje: Pehz kahrtahm: kaufmani 35 (tai pulka 6 rahskungi un eltermari), literati 22, amatueeki 13 un pee minetahm kahrtahm nepeederoschi namu-ihpashceeki 2. Pehz tantibahm: Wahzeeschi 64, Kreewi 4, Latweeschi 2 un Schihdi 2. Pehz tizibahm: protestanti 65, parestizigi 5 un ebreeri 2. „R. L.“

Rihgas slepenai polizejai 3. martā isdeweess kahdu zilweku sakert, kas no Rihgas brugu teefas schahdas dehl un no Jelgawas polizejas sleplawibas dehl jau ilgu laiku kuwis mellehts. Salehrta wahrds ir Zahnis Jakobsons un winsch ir pee Leel-Eseres pagasta peerkstits. Pee kehrechanas sleplawa ar rewolweri wehl diwi zilwekus stipri cewainojis. Ismeklejoj pee sagustita atrada daudi rewolwera patrones, 340 rubl. skaidra nauda un weenu premijas biketi. Jakobsons ari ne mas naw leedsees, ka winsch tas pats ir, kas diwu gadu laika wairak noseedsibas padarijis un isg. rudeni pa dselszoku brauzot, kad wina tur gribeja sagustit, Jelgawas tuwina is wagona islehjis un us tahdu wihsi saweem kehrejeem isbehdsis.

Jelgawa. No Kursemes gubernas kara-komissijas ir iswehlets par presidentu pee sirgu-fanemschanas-komissijas nomiruscha barona R. von Roenne weeta, Zalku aprinka-teefas meera kungs barons Paul von Firds.

Jelgawa. Kursemes bishkopibas beedriba, ka lastajeem jau sinams, sawa pehdejā generalsapulze, 31. janwari sch. g. bija nospreeduse, turpat ne ween par bishkopibu, bet wispahrigi par wisahm fainneezibas nodalahm un wajadsihahm spreest un debateeret. 9. martā schi beedriba notureja sawu kahrtigu mehnescha sapulzi, kura israhdija, ka beedriba sawu programu plashinadama, naw wis wihlusehs, bet to ishteno zeku usnehmuse, kas wina paschu un ari tantu pee labklahschanas war aishwest. Ne buht newar leegt, ka beedriba zaur to ir leeku, gruhtu darbu usnehmusehs, bet schis darbs nepaliks bes swehtibas, jo wisa swehtiba, wiss labums titai zaur puhlineem un uszih-tigu darbu panahkams. Ka schis darbs naw par agru usshakts, ka to daschi eepreesch domaja, ta pat ka beedribai ari spehlu netruhsst, wiswisadus fainneezibas jautajumus ispehtit un pahrspreest, to wisa gaischi un skaidri peerahdija winas pehdejā sapulze, 9. martā. Schi sapulze bija it ihpashchi stipri apmekleta, beedribas lozektus un weefus, kas schini deenā bija atnahkuschji, wareja droischi us 150—170 zilweku rehkinat, kas leezina, ka muhsa semtopji jau deesgan sajutuschi, ka wineem sawa amatā daschas pamahzischanas trushst, daschi jautajumi zehlu-schees, par kureem wina pamahzischanu un isklaidroschanu melle. Ar ihpashchu preeku japeemin, ka sapulze stary sakeem, stipreem wihreem ari bija redsami daschi nosfirmosuschji fainneeki ar sneega balteem mateem, mahzibas kahrtigi jaunekli un ari ruhpigas fainneezes un fainneeku meitas.

Jautajumi, kas tanē deenā preeschā nahja, jau „Walt. Seml.“ 9. num. mineti. Wina isklaidroschana aishwikhahs garaki ne ka peezas stundas un tatschu wehl wisus, kas deenas kahrtiba stohweja, newareja pa scho laiku preeschā nemt; daschi palika us nahkoschu sapulzi. Bet ja newilos tad pawisam kahdi 7 jautajumi nahja pahrspreeschana. Dshwa bija peedalsichanahs pee debatehm, pate debateereeschana de-dsiga un tomehr ne kad nepamaniju, ka tunataji sawus pretineekus ari reis personigi buhtu aishnehmuschji. Par pascheem jautajumu isklaidrojumeem ne ka nemineschu, jo beedribas protokolus nodrukahs „Walt.

Seml.“ un tad lastaji tos paschi warehs lasit. Schpashu pateizibu no sapulzes eemantoja beedribas lozektis R. Thomsona t. is Rihgas zaur saweem hwarigeem isklaidrojumeem weegli saprotamā, patihkamā walodā. — Pehz pabeigtas sehdeschanas beedribas presidents peenehma jaunus jautajumus preesch nahkoschās sapulzes un isdalija tos stary beedribas lozekteem, kahdu jautajumu kuresch katrs wehlejahs isklaidrot. — Weidsot wehl ja-peemin, ka sehdeschana pagahja bes jeh-kahdam trauzeschanahm un ka likahs, no atnahkuschceem laikam ne weens ne-aishgahja noscheshlodams, ka scho laiku sapulze pawadijis jo pat kundjes palika wisa laiku sapulze usmanigi us runahm un deba-tehm klausidamas. — Geahkums dod daudi zeret, bet schi zeriba laikam nebuhš welta. „R. L.“

Leepajā par pilsetas galwit iswehlets un no Kursemes gubernatora 3. martā schini amatā apstiprinats senakais leelas gilbes wezajajs G. G. Misch tgs.

Kurseme. Kuldigas aprinki daudi pagastds behrni sehrgot ar masalahm un garo kashu. Duhres pagasta skolu wajadsejis tam-deht ween sleht, ka 2 ned. laika 35 skoloni ar masalahm kaslimuschji.

No **Durbes** pusēs. 27. februari nodega Tadaiku Pupain fainneekam rija. Ar uguni rija naw bijuschji; no kam uguns zehlu-schis naw sinams. — 4. martā nodega Rajbeneeku Stroderehn fainneekam stali un rija. Uguni tik tad eeraudsija, kad ta jaw stala juintā bija. No staleem uguns pahrgahja us riju, kas bija jauna prahwa ehka, preesch mas gadeem buhweta. Lihdi ar riju sadega wairak ne ka 20 asis zelmu-malkas, dehles, plankas un lopu ehdamajs. Pateiziba nahkshs Krotēs zeen. baroniam von Grotthuis t., kas ar diwi sprizehm palihdseja uguni apdshst. No kam uguns zehlusehs, newar labi sinat. Domā, ka tschigani to buhs atreeddamees peelaiduschji, kas tai deenā tur bijuschji, un kad fainneeks wisa nedewis, ko pagehrejuschji, tad aishgahuschji draudedami un lahdedami. Ne ilgi pehz wina aish-eeechanas schzis degt. — Muhsu apgabala behrni mirst ar schar-laku. „R. L.“

Peterburga. Ka „Golos“ sino, kara ministerija fastahda projektu preesch jaundibinajamas medalas behdiamam Kreewu-Turku karam par peeminu. Schi medala buhs no sudraba, selta un bronkses taitra. Selta medalas dabos wisi ofizeeri, kas taini kaujas dalibu nehmuschi; sudraba medalas wisi tee, kas pee Wasasibas un Schiptas-grawas zihnijuschees un seemā pee pahreeschanas pahr Baltana kalnu dalibu nehmuschi; bronkses medalas dabos wiss zitas aktiwas kara nodalas, kas ari naw taini kauja bijuschjas. — Medalas weenā pusē stahwehs pahri par puschmehnesi krasis un otra pusē: „no 12. aprila 1877. lihdi februarim 1878.“

Zeku ministeris laidis wisahm dselszeta direkzijahm schahdu koti eewehrojumu zirkulera rakstu: Gewehrojot, ka samalta labiba ahtri samaitajahs, tad zaur scho zirkuleru teef usdots, miltu suhtijumus us wisa wihsi bes saweschanas un ahtraki tahkat suhtit ne ka zitu kahdu prezji, kas tik ahtri nemaitajahs.

Keisara Majestete dawinajuse Keisarikai Augstibai Trona-mantneekam selta sobenu britanteem isliktu ar schahdu usrakstu: „par Rustschukas kara-spehka nodalas preeschsihmigu wadischanu.“

Peterburgas dahrsu-beedriba nedomajuse aprila mehnesi dahrsa-raichojuumu isstahdi isrihtot.

Masfawā aprinka teefa kahdu Frantschu pawalstneeku Goujou (I. Guschū) neteesajuse 3960 Rubl. strahpes maksat par to, ka winsch pretlikumigi 11 sirgu nestelejis pee sirgu nemschanas kara deenestā.

Tsilisā ne sen kahds P—w. apzeetinats, pee kura 9000 rubl. neriktiga papihra nauda atrasta. Pee ismekleschanas P—w. isdeweess weenu naudas paku krahni eeswest, bet eerehdneem laimejees paku no krahnes israut un pee pahrluhkoschanas israhdijees, ka P—w. riktigu papihra naudu pahrskatibamees krahni eemetis. Schis letas dehl stahwot 30 personas ismekleschana. —

— Ap Tisliu leels lopu mehris iszehlees un daschā aprinki gaudrihs jau wisi lopi isprahguschji.

Wisjannafas finas un telegrami.

G. M. Jelgawa, 14. martā. Meera-nolihgumu ipildīšanai, jīl ta uš muhju kara-pulku atpakaļ-došanās sīhmejās, ir swarigi sīhfehri jela sīhjušees, tā la ta Wisangstā pawehle, pehž kuras pirms muhju gwardu pulkeem bija dotees atpakaļ uš Peterburgu, nupat tā ir atnemta atpakaļ; wīfi muhju pulki paleet Turzijā, kur tee lihdi sīhim bijuši! Kadehš?

1. Angļu pawairota flote bef eemeša paleet Marmora-juhā, Konstantinopoles tuwumā, kaut jo ta tur pret Sultana gribu eebraufu un kaut jo Kreewijas istures-šanahs uš tam it ne lahda eemeša naw dewu. Tadehš ari muhju pulkeem japaleet Konstantinopoles tuwumā.

2. Salarā ar to Anglija ar wīseem sīhfehem mehina nodomato kongresu isgaisnat, ar to neezigo eerunu, la wina wīšas Eiropas lablāhšānos nemot wehā, un ar to noseehigo nodomu, kristigo Turzijas eedswotaju atswabināšanān kawet un wispahrigu karu sazelt. Tahā bailigā un swarigā bīhdi muhju Walbiba sawus kara-pulkus nēmar uš mahjām atlaist. Beidsot

3. Anglija zaur dāhšadeem draudeem — un wīnās kara-lugi Konstantinopoles tuwumā sīheem braudeem dob ihpašū swaru — Turzijas waldbu ir peespeebu muhju kara-pulku aīsbraufšanān no weenas Turku oštās pretotees, zaur to Kreewijai naw eespehšāms bijis, meera-nolihgumus sīhni sīwā ispidit.

4. Zaur wīfu to laba satīhšānahs starp Kreewiju un Angliju ir tā lausta jeb nobeigta ušluhšojama un kura laurā bīhdi Anglija muhju waldbai war karu peesajit. Saprotāms, la mums tad jābuht gataweem.

Wīsa pasaule sīn, la Kreewija ir darijuš, jīl ween tai bijis sīhehā, lai zitas walstis nekuhtu aīsbartas, tadehš sīhī behdigā buhšāna tīkai zaur Anglijas waldbu jela aīš nenoweleschānas un aīš nosunījamas goda-lāhribas. Anglija ir wainīga, la nu pat tā nobeigtāis karš zehlahs, Anglija leel kongresam sīhlerfus jela, uš Anglijas waldbu bīhšs tahs aīnīs, kas warbuht atkal no jauna tezehs, bet nesobita wīna sīhos breeswīgos kriminal-noseegumus nebuhs padarijuš!

Tagad zehāš tas jautajums: to nu Eiropa jeb Eiropas leelwalstis darihs?

Wispirms ir nobibinat, la Austrija zaur Wahzijas pulhneem no Anglijas pa wīšam ir atfajūsehs un otram lahrtam ir zehribas, la nodomatais kongress to-mehr lanahs, jehšū Anglija pee ta nepeebalītos; jazerē ari, la tab Eiropa isfajūhs spēebumu, kas Anglijas politiku preehš wīšas pajaules noteehāš; beidsot jazer — la ari „Journal de St. Petersburg“ isfatahs — la wispahrigs karš kūs nō-wehstis, la mums warbuht tīkai ar Angliju nahstees sawus spēhūs mehrot.

Šho numuru sīhegdami wehl ihsumā peehsīhmejān, la nemeers jau senat mīnētās Turku prowīnzes ne buht wehl naw beidses, bet wehl jo wairā peenemāhs ašumā un plāhsumā. — Kahdās sajušchānas, lahdās breesmas plōfāhs, — zaur Anglīn noteehajamo politiku!

Atbildes.

A. Preuss, — Witebskā. Pateizamees par sūhijumu, bet tā to newaram isleetat. Warbuht atwehleet wajadīgōs pahrtāiškumus? — Zūhs jautajat, „waj, B. S.“ newaretu ari nēst tagadejo Latw. laitrakstu zeen. redaktoru Igu nobildesumus — lahtaji par to pateiktos.“ Tīzam gan un mums tas ari darītu leelu preeku, wīšus wīnus apalšch weenas zepures redset, bet īdomajat pīrms, la wīnus waretu aīsbabot pee weena fotogrāfa?

J. Str. — Stūtē. Tee lītumi, to mehš sawas lapas 52. num. 1877. g. par kīhlašchānu nēšān, tīkai pa bakā t. i. jīl tee uš Wīšemes un Kuršemes sēnn. lītumeem sīhmejāhs, ir Latweehsch walodā; zītadi mehš tos nebuhtu lītūchi nodrukāt. — Tahš par kīhlašchānu mehš nēšān, tad to buhšim samellejušī. Lūhgtum drūžim pagaidit — G. Mathera „lītumu krahjum“ Jums peesūhtīs. — To jītu jautajumu beht kat. „Jautajumu lasītē.“

B. J. — W. A. J. m. Par sīnojumeem, to mums laipni peesolat, mehš pateikimees, bet waj zūhs no Deewa teehās turat par eewehrojānu atgābijumu, la tahā pagāstā „derības“ jeb līhguma-beena teel notureta, jeb waj tīkai tā drūžim pajokojatees?

Atbildošchais redaktors un īdewejs: G. Mather's.

Sludinājumi.

**Augsta laime jau-
nām pahrim!!!**
Gewai Reepin,
Peterim Matison,
(77-1) Jenclais J. A.

Zann-īsnahstāchee
Lītumi un nofajūjumi
par pagāstu waldischānu un poliziju dabūjami:
Rihgā pee B. Dīhriā, Schilling'a, Kapteina un Lūpawa.
Jelgawā pee Alunana, Schablowšty, Besthorna un Lufas.
Reepajā pee Zimmermana un Ustina.
Lūtumā pee Daumana.
Kuldīgā pee Besthorna.

Labs kaleris
war dabuht pastahwīgu darbu pee kaler-meistera D. Hansberg, Baukā. Tur pat teel ari penemti sehni, kas kalerja amatu grīb mahzitees. [66-2]

Augstgradīgus
Guano-superfosfātus
un
Leopoldhalles kālī-mehflus

apalšch politehnikas pahraudstības stan-
zijas pahraudstīchānas, peesola.

Zieglers un beedris.
Rihgā, Ralku eelā Nē 6, pretim
[0-18] bahrinu namam, pīlsehā.

Linu un pakulu dīhjas
preehšch aūschānās

wīlnās dīhjas preehšch aūschānās
kokwīlnās deegus preehšch aūschānās wīdōs numurōs un pehrwēs.

dubultstōfā dahnu mehhtelus

uš 7, 8, 9, 10, lihdi 15 rubl. gabalā

wisjannafas modes pawafaras mehhtelus no zelastina un lamgarndrehbes uš 16, 18, 20 lihdi 38 rubl. gabalā pawafaras schaketes wisjannafas fafōndōs uš 14, 16, 18, lihdi 26 rubl. gab. leetus mehhtelus leelā īswehle un jaunafōs fafōndōs uš 8, 9, 10, lihdi 22 rubl. andekkus leelā īswehle par lehteem zeneem pahrdod.

P. Lerchendorffs

Ralku un Schūhnu eelu sūhri Nē 13

Rihgā.

Schūjamas
mašhīnes,

ar rokān tā ari ar
kahjān dīenamās, pah-
dod lehti un uš ap-
galwošchānu

Zieglers un beedris,

Rihgā, pīlsehātas Ralku-eelā Nē 6.

Daru sīnamu, la esmu eetaīhīs
Wodi
Bez-peebalgas Schēsterōs, kur wīšadas
prezes tīks pahrdots. Rīzejeem peesolu
laipnīgu apdeeneschānu un rīktīgu īdarī-
schānu.
(76-2) J. Kīschberg un beedris.

un wīšadas zītas laulšāimn. mašhīn. u. rīktī.

Rakti no 9. uš 10. martu Lumes
Dele sīimneekam īfagts sīhmelīs sīrģs,
5 — 6 g. wegs un 150 rublūs mehrtīs.
Sīrģs nēš krehpas uš kreiso puš, labās
patahtāhjas nāgs uš ābrū pahsprahstīs
un uš krusa tam spaitwa nobehsteta. Līhdi
ar sīrģu nofagti ari tumschī brūhni tam-
bora rati, 2 schiras, 2 rehdes un ahdās
grōšcha. Ras par šho sahdstību kairbrū
sīnu dos, Lumes pagāsta-waldei waj nu
pahscham sīimneekam dabuhs 25 rublūs
pateizības maksas. (75-2)

Kawa-kronika

jeb kairbrās sīnās par Kreewu-Turku karu
ar daudī jankān bildehm
pušhota, — ir dabūjama: wīšas Latw
grahm-bobēs Rihgā, Jelgawā, Reepajā,
Kuldīgā un Lūtumā. [70-1]

rekrufschu

īspīrtīchānās twītanzi
uš apgalwošchānu pahrdod tūhst
agents Stern
Jelgawā, pašes eelā.
[65-4]